

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2019 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący sędzia SA Cezariusz Baćkowski

Sędziowie: SA Andrzej Kot (spr)

SA Wiesław Pędziwiatr

Protokolant: Anna Turek

przy udziale prokuratora Prokuratury (...) Marka Ratajczyka

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2019 r.

sprawy M. J.

oskarżonego z art. 13 § 1 kk w związku z art. 156 § 1 pkt 2 kk, art. 13 § 2 kk w związku z art. 164 § 1 kk w związku z art. 163 § 1 pkt 1 kk i art. 163 § 1 pkt 3 kk

na skutek apelacji wniesionych przez oskarżonego i prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy

z dnia 17 maja 2019 r. sygn. akt III K 26/19

I. zmienia zaskarżony wyrok wobec oskarżonego M. J. w ten sposób, że:

- wymierzoną mu za przypisany w punkcie I części rozstrzygającej czyn z art. 13 § 1 k.k. zw. z art. 156 § 1 k.k. karę nadzwyczajnie łagodzi na podstawie art. 60 § 2 k.k. orzekając karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności, stwierdzając, że utraciło moc orzeczenie o karze łącznej zawarte w punkcie III części rozstrzygającej;

- przypisany oskarżonemu w punkcie II części rozstrzygającej czyn kwalifikuje jako przestępstwo z art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 164 § 1 k.k. w zw. z art. 163 § 1 pkt 1 i pkt 3 k.k. i za to na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 164 § 1 k.k. wymierza mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

III. na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. wymierza oskarżonemu M. J. karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności, zaliczając na jej poczet na podstawie art. 63 § 1 k.k. okres tymczasowego aresztowania od dnia 17 grudnia 2018r. godz. 16.35 do dnia 18 września 2019r.;

IV. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. R. A. 600 zł podwyższone o 138 zł podatku od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu M. J. z urzędu w postępowaniu odwoławczym,

V. zwalnia oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa wydatków za postępowanie odwoławcze oraz opłaty za obie instancje.

UZASADNIENIE

M. J. został oskarżony o to, że :

I. w dniu 17 grudnia 2018 r. w L. usiłował spowodować ciężki uszczerbek na zdrowiu H. N. w postaci rozległych obrażeń narządów jamy brzusznej stanowiących chorobę realnie zagrażającą życiu poprzez wykonanie w sposób gwałtowny zamachu nożem w kierunku brzucha pokrzywdzonego, przy czym zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na postawę pokrzywdzonego,

to jest o czyn z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 kk;

II. w dniu 17 grudnia 2018 r. w L., po uprzednim zawiadomieniu telefonicznym Centrum Powiadamiania Ratunkowego o zamiarze spowodowania wybuchu w budynku położonym w L. na ul. (...) usiłował spowodować bezpośrednio niebezpieczeństwo zdarzenia zagrażającego życiu i zdrowiu wielu osób oraz mieniu w wielkich rozmiarach w postaci eksplozji gazu ziemnego i pożaru w/wym. budynku mieszkalnego, poprzez ingerencję w instalację gazową polegającą na wygięciu rękoma stalowej rury gazowej oraz przecięciu przewodów pod gazowym podgrzewaczem wody, w następstwie czego spowodował interwencję Pogotowia (...), czym działał na szkodę lokatorów w/wym. budynku mieszkalnego, przy czym zamierzonego celu nie osiągnął ze względu na brak przedmiotu nadającego się do popełnienia na nim czynu zabronionego oraz z uwagi na użycie środka nie nadającego się do popełnienia czynu zabronionego oraz zatrzymanie funkcjonariuszy policji,

to jest o czyn z art. 13 § 2 kk w zw. z art. 164 § 1 kk w zw. z art. 163 § 1 pkt 1 i 3 kk;

Sąd Okręgowy w Legnicy wyrokiem z dnia 17 maja 2019 r., sygn.. akt: III K 26/19 orzekł:

I. uznał oskarżonego M. J. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w pkt I części wstępnej wyroku i za to na podstawie art. 14 § 1 kk w zw. z art. 156 § 1 kk wymierzył mu karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności,

II. uznał oskarżonego M. J. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w pkt II części wstępnej wyroku z tym ustaleniem, że z opisu czynu wyeliminował sformułowanie: „ze względu na brak przedmiotu nadającego się do popełnienia na nim czynu zabronionego”, a nadto z kwalifikacji czynu wyeliminował treść art. 164 § 1 kk i czyn ten zakwalifikował z art. 13 § 2 kk w zw. z art. 163 § 1 pkt 1 i 3 kk i za to na podstawie art. 14 § 1 kk w zw. z art. 163 § 1 kk wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności,

III. na podstawie art. 85 § 1 i 2 kk i art. 86 § 1 kk połączył oskarżonemu M. J. orzeczone powyżej kary pozbawienia wolności i wymierzył mu karę łączną 3 (trzech) lat pozbawienia wolności,

IV. na podstawie art. 63 § 1 kk zaliczył oskarżonemu M. J. na poczet orzeczonej powyżej łącznej kary pozbawienia wolności okres jego zatrzymania i tymczasowego aresztowania od dnia 17.12.2018 r. godz. 16:35 do dnia 17.05.2019 r., przyjmując jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równy jednemu dniowi kary pozbawienia wolności,

V. na podstawie 44 § 2 kk orzekł przepadek dowodu rzeczowego opisanego na k. 53 w postaci noża,

VI. na podstawie art. 624 § 1 kpk zwolnił oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych,

VII. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. R. A. kwotę 1.140 zł plus 23% podatku VAT tytułem udzielonej oskarżonemu pomocy prawnej z urzędu.

Apelacje od tego wyroku wnieśli oskarżony oraz prokurator.

Obrońca oskarżonego zaskarżył powyższy wyrok w całości, zarzucając:

1. w stosunku do czynu I części dyspozytywnej wyroku na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 2 k.p.k.:

a) obrazę przepisów prawa procesowego tj. art. 7 k.p.k. poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów i uznanie, że oskarżony posługiwał się nożem, podczas gdy z materiału dowodowego, w szczególności zeznań pokrzywdzonego wynika, że nie wiadomo czym w inkryminowanym czasokresie posługiwał się oskarżony – w efekcie czego doszło do błędu w ustaleniach faktycznych i nieuzasadnionego przyjęcia, że oskarżony dokonał zamachu nożem;

b) obrazę przepisów prawa procesowego, tj. art. 5 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. i rozstrzygnięcie na niekorzyść oskarżonego wątpliwość co do narzędzia i jego rodzaju, jakim miał się posługiwać w inkryminowanym czasokresie.

2. w stosunku do czynu II części dyspozytywnej wyroku na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 2 k.p.k.:

a) obrazę przepisów prawa procesowego, tj. art. 7 k.p.k. poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów i uznanie, że oskarżony usiłował spowodować zdarzenie zagrażające życiu i zdrowiu wielu osób, podczas gdy nie można tutaj mówić o usiłowaniu, gdyż zachowanie oskarżonego nie zmierzało do popełnienia przestępstwa, w efekcie doszło do błędu w ustaleniach faktycznych.

Podnosząc powyższe zarzuty, apelujący wniósł – w stosunku do czynu I i II części dyspozytywnej wyroku – o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów.

Prokurator Rejonowy w Legnicy zaskarżył wyrok co do pkt II części dyspozytywnej, zarzucając:

obrazę przepisów postępowania tj. art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. mającą wpływ na treść wyroku polegającą na błędnym niewyeliminowaniu przez Sąd z opisu czynu przypisanego oskarżonemu M. J. w punkcie II części dyspozytywnej wyroku znamion w postaci „usiłowania spowodowania bezpośredniego niebezpieczeństwa zdarzenia zagrażającego życiu i zdrowiu wielu osób oraz mieniu w wielkich rozmiarach w postaci eksplozji gazu ziemnego i pożaru w/wym. budynku mieszkalnego”, przy jednoczesnym przyjęciu, w oparciu o prawidłowo poczynione ustalenia faktyczne, właściwej kwalifikacji prawnej odzwierciedlającej zachowanie oskarżonego M. J., tj. art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 163 § 1 i 3 k.k.

Podnosząc powyższy zarzut, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie II jego sentencji poprzez wyeliminowanie z opisu czynu znamienia w postaci „usiłowania spowodowania bezpośredniego niebezpieczeństwa zdarzenia zagrażającego życiu i zdrowiu wielu osób oraz mieniu w wielkich rozmiarach w postaci eksplozji gazu ziemnego i pożaru w/wym. budynku mieszkalnego” i zastąpienie go znamieniem „usiłowania spowodowania zdarzenia zagrażającego życiu i zdrowiu wielu osób oraz mieniu w wielkich rozmiarach w postaci eksplozji gazu ziemnego i pożaru w/wym. budynku mieszkalnego”.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Z wniesionych apelacji częściowo zasadny okazał się środek odwoławczy wniesiony przez obrońcę oskarżonego. Na uwzględnienie nie zasługiwała natomiast apelacja oskarżyciela publicznego.

Wbrew wywodom prokuratora, Sąd Okręgowy nie popełnił błędu w ustaleniach zawartych w opisie czynu przypisanego oskarżonemu w punkcie II części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku. Konsekwentnie należało zatem skorygować kwalifikację prawną przypisanego czynu, a nie jego opis. Odnosząc się szerzej do omawianej kwestii, należy stwierdzić, że zebrane w sprawie dowody i przedstawione przez Sąd Okręgowy argumenty zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku nie przekonują, że M. J. usiłował - poprzez ingerencję w instalacje gazową oraz przecięcie przewodów pod gazowym pogrzewaczem wody - spowodować eksplozję gazu ziemnego i pożar budynku mieszkalnego, czyli zdarzenia o których mowa w art. 163 par. 1 pkt 1 i 3 kk. Zbyt duże znaczenie Sąd Okręgowy przywiązał w tej materii do wypowiedzianych przez oskarżonego gróźb, artykułowanych telefonicznie, pomijając nieudolność, niezborność jego działania, emocjonalny stan w jakim się znajdował, osobowość i w końcu jego nietrzeźwość. Po drugie, przypisując oskarżonemu przestępstwo w stadialnej formie usiłowania, nie pochylił się Sąd I instancji wystarczająco nad podstawowym elementem, który je charakteryzuje tj. „**bezpośrednie** zmierzanie do dokonania”. Nie budzi wątpliwości, że oskarżony ingerując w instalację zmierzał bezpośrednio do wywołania

niebezpieczeństwa zdarzenia, o jakim mowa w art. 163 par. 1 pkt 1 i 3 kk, bo gdyby udało mu się przewody gazowe przerwać, takie niebezpieczeństwo by powstało. Żeby jednak to niebezpieczeństwo przerodziło się w eksplozję gazu i pożar, oskarżony musiałby wprowadzić dodatkowy bodziec aktywizujący bądź też dynamizujący wytworzony uprzednio niebezpieczny układ. Pomiędzy działaniem oskarżonego a skutkiem w postaci zdarzenia określonego w art. 163 par. 1 pkt 1 i 3 kk pojawia się więc szereg ogniw pośrednich, które wykluczają przyjęcie owej bezpośredniości, charakteryzującej formę stadialną z art. 13 par. 1 i 2 kk w odniesieniu do przestępstwa z art. 163 par. 1 pkt 1 i 3 kk. W rezultacie korekty kwalifikacji prawnej czynu należało orzec karę w granicach określonych w art. 164 par. 1 kk, w oparciu o okoliczności wskazane w tej materii w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Odnosząc się do zarzutów apelującego obrońcy stwierdzić należy, że nie dopuścił się Sąd Okręgowy zarzucanej obrazy przepisów prawa procesowego. Nie są dowolne ustalenia, że oskarżony usiłował zadać H. N. uderzenie nożem w brzuch. Skarżący obrońca ogranicza się wyłącznie do przywołania treści zeznań pokrzywdzonego, który istotnie miał wątpliwości czy przedmiot, widziany przez niego w inkryminowanym czasie w ręku oskarżonego, to nóż. Tymczasem Sąd Okręgowy trafnie dostrzega również te wyjaśnienia oskarżonego, które złożył w trakcie posiedzenia w przedmiocie stosowania tymczasowego aresztowania, wskazujące jednoznacznie, że wówczas oskarżony takiego noża używał. W świetle zeznań H. N. nie może budzić żadnych wątpliwości to, że oskarżony wykonał zamach owym nożem w kierunku pokrzywdzonego. Pokrzywdzony kategorycznie zeznał, że gdyby nie zamknął wówczas drzwi, nóż trafiłby go w brzuch, co z kolei zgodnie z treścią opinii biegłego wywołałoby skutek o jakim mowa art. 156 par. 1 kk.

Apelacja obrońcy oskarżonego - co do winy - obligowała do kontroli zaskarżonego wyroku także w zakresie rozstrzygnięcia o karze. W ocenie Sądu Apelacyjnego kara orzeczona za przypisaną oskarżonemu zbrodnię razi surowością. Przy uwzględnieniu faktu, że w wyniku działania oskarżonego nie powstała szkoda, zamierzony skutek nie nastąpił, bacząc na silne emocje, pod wpływem jakich oskarżony się w inkryminowanym czasie znajdował, wywołane – nieuzasadnionym co prawda -przekonaniem o krzywdzie, jaka go spotkała (odholowanie samochodu itp.), nawet kara w dolnej granicy ustawowego zagrożenia jawi się jako niewspółmiernie surowa. W tej sytuacji Sąd Apelacyjny zdecydował się na zastosowanie wobec oskarżonego dobrodziejstwa nadzwyczajnego jej złagodzenia w oparciu o art. 60 par. 2 kk, orzekając karę 2 lat pozbawienia wolności. Taka kara, zgodnie z wymogami art. 53 par. 1 kk należyście uwzględni te wszystkie okoliczności, które prawidłowo wskazał Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i będzie karą społecznie akceptowalną. Zakres środka odwoławczego i podniesione zarzuty obligowały do stosowania przy wymiarze kary łącznej absorpcji orzeczonych kar jednostkowych, tak jak uczynił to Sad I instancji.

Orzeczenie o kosztach postępowania odwoławczego znajduje uzasadnienie w art. 624 par. 1 kpk.

<i>Andrzej Kot</i>	<i>Cezariusz Baćkowski</i>	<i>Wiesław Pędziwiatr</i>
---------------------------	-----------------------------------	----------------------------------